

SUBIECTE
CLASA A IX-A

OLIMPIADA DE FIZICĂ
ETAPA LOCALĂ
19 Ianuarie 2014

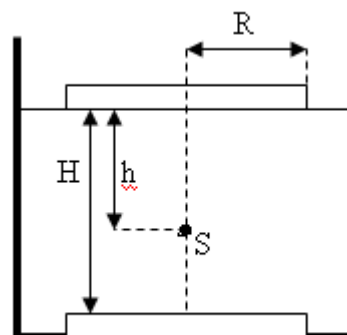
Subiectul I.

A. O rază de lumină monocromatică traversează secțiunea principală **ABC** a unei prisme optice, la deviație minimă. Raza emergentă este reflectată de o oglindă plană, așezată paralel cu fața prin care iese raza. Calculează unghiul de deviație, datorat ansamblului prismă-oglină, imediat după reflexia pe oglindă.

B. Două lame cu fețe plan-paralele având grosimile h_1 , respectiv h_2 și indicii de refracție n_1 , respectiv n_2 , dispuse una peste alta, sunt plasate orizontal pe un punct luminos. Calculează distanța h , față de prima suprafață, la care punctul luminos, aflat pe baza inferioară a ultimei lame, este văzut de un observator aflat deasupra lamelor, pe aceeași verticală cu punctul luminos. Generalizează rezultatul pentru k lame.

Subiectul II.

Un vas având pereții mați și opaci conține un lichid cu indicele de refracție $n = 1,41 (\cong \sqrt{2})$. La adâncimea $H = 12\text{cm}$ se află o oglindă plană orizontală, iar pe suprafața lichidului plutește un disc mat și opac cu raza $R=18\text{cm}$. La adâncimea $h = 11\text{cm}$ în interiorul vasului se află o sursă punctiformă de lumină care începe să se deplaseze pe verticală cu viteza $v = 10^{-1}\text{cm/s}$. Sursa se află pe verticala care trece prin centrul discului (vezi figura). Determină timpul după care sursa devine vizibilă pentru un observator exterior.

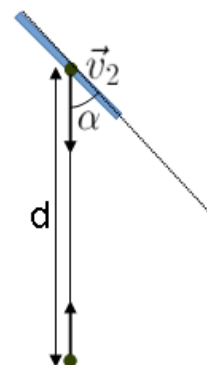
Subiectul III.

Două mobile se găsesc la distanța $d = 120\text{ m}$ unul de celălalt. Ele pornesc simultan unul către celălalt cu vitezele $v_1 = 10\text{m/s}$ (mobilul 1) respectiv $v_2 = 20\text{m/s}$ (mobilul 2). Mobilul al doilea se găsește la momentul inițial pe suprafața unei oglinzi plane așezată ca în figură. Unghiul α este egal cu 45° .

a) aflați după cât timp distanța dintre mobilul 1 și imaginea sa în oglindă devine jumătate față de cea inițială;

b) determinați distanța dintre locul de întâlnire a mobilelor și locul de întâlnire a imaginilor lor;

c) aflați distanța minimă dintre mobilul 2 și imaginea mobilului 1 în oglindă.

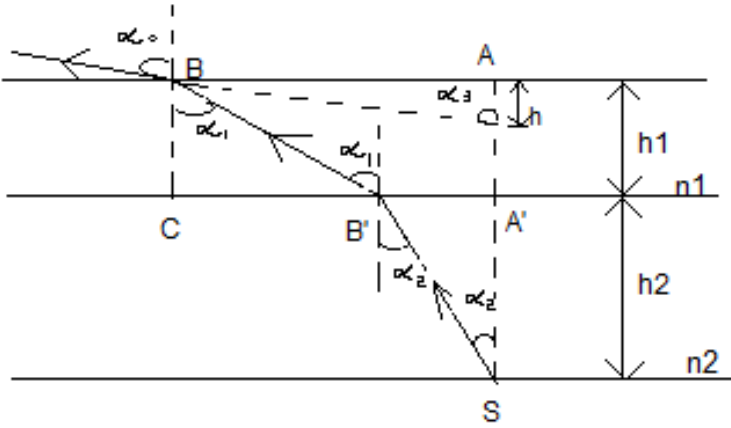
1. Elevul are dreptul să rezolve subiectele în orice ordine dorește, pe foi de concurs distincte.
2. Durata probei este de 2 ore din momentul în care s-a terminat distribuirea subiectelor către elevi.
3. Fiecare subiect (I, II, III) se notează de la 1 la 10 puncte.

BAREM
 OLIMPIADA DE FIZICĂ
 ETAPA LOCALĂ
 19 Ianuarie 2014
 CLASA a IX - a

Subiectul I

	Soluție	Punctaj
A.		1p
	<p>În ΔMNI_3</p> $\widehat{M} + \widehat{N} + \widehat{I}_3 = 180^0$	0,5 p
	$\widehat{N} = \Delta = 180^0 - \widehat{M} - \widehat{I}_3$	0,5p
	$\widehat{M} = \delta = 2\widehat{i} - \widehat{A}$	0,5p
	$\widehat{i} = \widehat{i}'; \quad \widehat{i}' = \alpha; \quad \alpha = \widehat{i}$	0,5p
	$\widehat{I}_3 = 180^0 - 2\alpha = 180^0 - 2\widehat{i}$	0,5 p
	$\Delta = 180^0 - (2\widehat{i} - \widehat{A}) - (180^0 - 2\widehat{i})$ $\Delta = \widehat{A}$	0,5p
	Total A	4 p

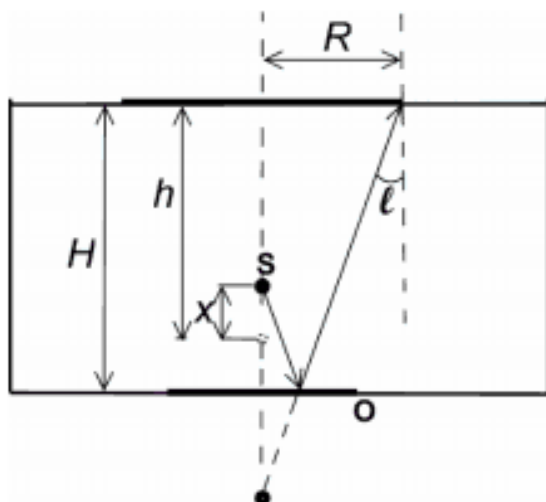
BAREM
 OLIMPIADA DE FIZICĂ
 ETAPA LOCALĂ
 19 Ianuarie 2014
 CLASA a IX - a

B.		1p
	$h = \frac{AB}{\operatorname{tg}\alpha_3}$	0,5 p
	$AB = B'C + A'B' = h_1 \cdot \operatorname{tg}\alpha_1 + h_2 \cdot \operatorname{tg}\alpha_2$	0,5p
	$\alpha_3 = \alpha_0$	0,5p
	$h = \frac{h_1 \operatorname{tg}\alpha_1 + h_2 \operatorname{tg}\alpha_2}{\operatorname{tg}\alpha_0}$	0,5p
	Pentru unghiuri mici: $\operatorname{tg}\alpha \approx \sin\alpha$ $h = \frac{h_1 \sin\alpha_1 + h_2 \sin\alpha_2}{\sin\alpha_0}$	1p
	$\sin\alpha_0 = n_1 \sin\alpha_1 = n_2 \sin\alpha_2$	
	$h = \frac{h_1}{n_1} + \frac{h_2}{n_2}$	0,5p
	Generalizarea pentru k lame: $h = \sum_{i=1}^k h_i/n_i$	0,5p
	Total B	5 p
	Oficiu	1p
	Total Subiectul I	10 p

BAREM
 OLIMPIADA DE FIZICĂ
 ETAPA LOCALĂ
 19 Ianuarie 2014
 CLASA a IX - a

Subiectul II

Pentru razele care provin direct de la sursă, unghiul de incidență este întotdeauna mai mare decât unghiul limita ($i > l$).
 Ca urmare, poate fi vizibilă doar imaginea sursei în oglindă.

Lumina devine vizibilă dacă este îndeplinită condiția:

$$\operatorname{tg} l = \frac{R}{2H - h + x}$$

$$\sin l = \frac{1}{n} \Rightarrow \operatorname{tg} l = \frac{1}{\sqrt{n^2 - 1}}$$

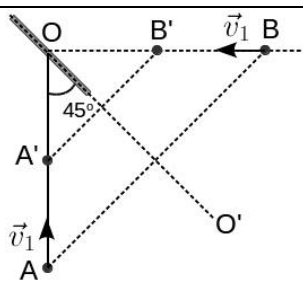
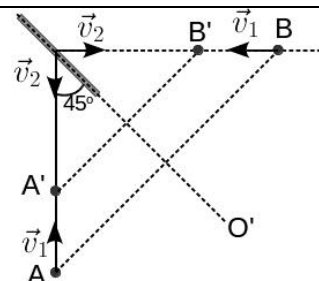
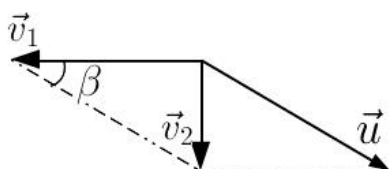
$$x = v \cdot t$$

$$t = \frac{h - 2H + R\sqrt{n^2 - 1}}{v}$$

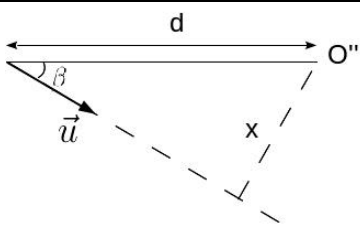
Numeric: $t = 50\text{s}$.

Oficiu:	1p
Total	10 p

BAREM
 OLIMPIADA DE FIZICĂ
 ETAPA LOCALĂ
 19 Ianuarie 2014
 CLASA a IX - a

SUBIECTUL III	Soluție	Punctaj
a)	Construcția imaginii mobilului în oglindă 	0,5p
	Vitezele mobilului și imaginii sunt egale	0,5p
	Relația de asemănare și expresia timpului $t_1 = \frac{d/2}{v_1} \Rightarrow t_1 = \frac{d}{2 \cdot v_1}$	1p
	Calculul valorii numerice $t_1 = 6s$	0,5p
b)	Realizarea construcției grafice 	1p
	Determinarea locului de întâlnire a obiectelor și a imaginilor lor $OA' = \frac{d}{v_1 + v_2} \cdot v_1 \quad OA' = 40m$	0,5p
	Determinarea distanței dintre locul de întâlnire a obiectelor respectiv a imaginilor lor. $A'B'^2 = 2 \cdot OA^2 \Rightarrow A'B' = OA \cdot \sqrt{2}$	0,5p
	Calcul numeric $A'B' = 56,4m$	1p
c)	Alegerea reperului mobil pentru rezolvare. 	0,5p
	Legea de compunere a vitezelor $\vec{v}_2 = \vec{u} + \vec{v}_1$	0,5p
	Expresia unghiului β , $tg\beta = \frac{v_2}{v_1}$	0,5p

BAREM
 OLIMPIADA DE FIZICĂ
 ETAPA LOCALĂ
 19 Ianuarie 2014
 CLASA a IX - a

	Reprezentarea deplasării mobilului de reperul mobil. 	față 0,5p
	Distanța minimă de la un punct la o dreaptă este perpendiculara dusă din acel punct la dreaptă. Calculul expresiei distanței: $x = \frac{d}{\sqrt{1 + (v_2/v_1)^2}}$	1p
	Calculul valorii numerice $x = 24 \text{ m}$	0,5p
	Oficiu	1p
	Total	10p